

Krosno, dnia 11 kwietnia 2022 r.

K – IRN. 5183. 34. 2022. AF

Gmina Skołyszyn
Skołyszyn 12
38-242 Skołyszyn

ZALECENIA KONSERWATORSKIE

na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j. t. Dz. U. z 2021 r., poz. 710 z późn. zm.) wydane na prośbę Gminy Skołyszyn w związku z planowanym podjęciem prac konserwatorskich przy kamiennej figurze przydrożnej św. Jana Nepomucena pochodzącej z 1767 roku wpisanej do rejestru zabytków ruchomych województwa podkarpackiego decyzją z dnia 14.12.2000 r. nr B-24.

I. W dniu 17 marca br. pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z/s w Przemyślu Delegatura w Krośnie, w obecności przedstawicieli Gminy Skołyszyn przeprowadzili kontrolę stanu zachowania kamiennej figury św. Jana Nepomucena położonej na działce nr 581/8 w Skołyszynie (kserokopia protokołu w załączeniu).

II. W trakcie kontroli stwierdzono, iż rzeźba przydrożna to pełnoplastyczny monument figuralny składający się z postaci świętego naturalnej wielkości oraz umieszczonej przy podstawie figurki asystującego aniołka; rzeźba została wykonana z piaskowca i posadowiona jest na wysokim cokole, obecnie którego prostopadłościenna środkowa część została wymieniona na filar z czerwonej nietynkowanej cegły; od strony frontowej cokołu umieszczono tabliczkę z informacją powstania oraz o dacie odnowienia. Figura zlokalizowana jest w niewielkim zagłębieniu terenu i otacza ją metalowe ogrodzeniem na podmurówce.

III. Stan kamiennej figury ocenić można jako dobry; brak jest widocznych pęknięć w strukturze kamienia; zauważyć można duży ubytek podstawy samej rzeźby, który sięga dolnego skraju szaty świętego. Na rzeźbie zachowały się ślady polichromii jednak trudno stwierdzić czy jest to warstwa powstała w czasie powstania rzeźby czy późniejsza (np. powstała w trakcie remontu z 1910 r.). Figura asystującego aniołka pozbawiona jest natomiast śladów polichromii. Aniołek w dużo większym stopniu zatracił swoją pierwotną formę. Zarówno figura świętego jak i aniołek są silnie zabrudzone – ze względu na bliskie sąsiedztwo drogi krajowej można przypuszczać, iż nie są to jedynie zabrudzenia powierzchniowe ale również takie, które wniknęły w głębsze warstwy struktury piaskowca. Na powierzchni kamienia zauważyć także można nawarstwienia biologiczne. Podmurówka ogrodzenia obecnie zagłębiona jest w gruncie; metalowe ogrodzenie, od strony parkingu, uległo przechyleniu oraz nosi ślady korozji.

IV. Biorąc powyższe pod uwagę WUOZ Delegatura w Krośnie przedstawia następujące zalecenia konserwatorskie:

1. zasadniczym celem prac konserwatorskich powinno być podjęcie czynności zmierzających do przywrócenia figurze przydrożnej dawnego wyglądu oraz zachowanie niezmiennego wyglądu rzeźby;

2. planowane prace winny objąć usunięcie nawarstwień biologicznych, które wywierają niszczący wpływ na substancję zabytku oraz oczyszczenie z zabrudzeń i wzmocnienie struktury kamienia preparatorami krzemoorganicznymi;
3. ubytek podstawy rzeźby, w przypadku podjęcia decyzji o jego uzupełnieniu, należy wykonać metodą taszlowania z odpowiednim dobraniem materiału oraz opracowaniem fakturalnym;
4. ze względu na to, iż rzeźby do pocz. XX w. były polichromowane zachowane szczątki polichromii należy dokładnie udokumentować oraz na ich podstawie odtworzyć polichromię;
5. kamienna rzeźba narażona jest na bardzo silne oddziaływanie zanieczyszczeń atmosferycznych ze względu na zewnętrzną ekspozycję jak i położenie w bliskim sąsiedztwie ruchliwej drogi. W związku z tym zalecamy aby w trakcie prac konserwatorskich szczególnie zwrócić uwagę na wykonanie zabiegów, które zmniejszą proces penetracji zanieczyszczeń powietrza w głąb struktury kamienia;
6. obecnie rzeźba znajduje się w lekkim zagłębieniu terenu, prawdopodobnie sytuacja ta jest skutkiem późniejszej działalności człowieka (modernizacja drogi; wykonanie parkingu). Podmurówka ogrodzenia zagłębiona jest w gruncie, dlatego przed rozpoczęciem prac wskazane jest rozpatrzenie możliwości podniesienia rzeźby przynajmniej do poziomu parkingu znajdującego się od strony tylnej rzeźby.

Upzejmie przypominamy, że na wszelkie prace, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, określone w art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami niezbędne jest uzyskanie wcześniejszego pozwolenia konserwatorskiego i innych przewidzianych odrębnymi przepisami. Po ich uzyskaniu, właściciel zabytku może wystąpić z wnioskiem o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i remontowych z budżetu państwa oraz ze środków unijnych.

Przypominamy także, że zgodnie z wejściem w życie w dniu 22 kwietnia 2021 r. Rozporządzenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 16 kwietnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na listę skarbów dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz.U. z 2021 r., poz. 731), zmianie uległ termin składania wniosków o dofinansowanie przeprowadzonych prac. Nowy termin został ustalony na 30 listopada roku poprzedzającego, w którym prace mają być wykonane.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Podkarpackiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Łukasz Dzik
KIEROWNIK DELEGATURY W KROŚNIE

Otrzymują:

1. Adresat.
2. A/a – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z/s w Przemysłu Delegatura w Krośnie, ul. Bieszczadzka 1c, 38-400 Krosno.